

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Факультет геології, географії, рекреації і туризму
Спеціальність 106 Географія
Семестр IV
Форма навчання денна/заочна
Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) бакалавр
Навчальна дисципліна **ГЕОГРАФІЯ НАСЕЛЕННЯ ТА РОЗСЕЛЕННЯ**

ПІДСУМКОВА (ЕКЗАМЕНАЦІЙНА) КОНТРОЛЬНА РОБОТА

Варіант № 1

Виконав(ла) _____

Максимальна кількість балів **40.**

Кількість отриманих балів _____

I Рівень – Репродуктивно-фактажний (максимум 13 балів)

1.1. Оберіть одну правильну відповідь; за кожену правильну відповідь – 0, 5 бали

1. Основними ознаками народонаселення є:

- О урбанізація;* *О постійне відновлення поколінь;*
О економіка *О залежність від біологічних особливостей;*

2. Історичний тип відтворення населення, що характеризується стабільними умовами демографічної рівноваги і однотипним соціально-культурним механізмом регулювання демографічної поведінки

- О архетип* *О сучасний*
О традиційний *О новітній*

3. Основи концепції демографічного переходу були закладені

- О Френком У. Ноутсеном, 1945 р.* *О Р. Лестегом, Д. Ван де Каа, 1986 р.*
О Уорреном С. Томпсоном, 1929 р. *О А. Ландрі, Ж. Буржуа-Піша, 1563 р.*

4. Середня кількість народжень у однієї жінки в гіпотетичній генерації за все її життя за збереження існуючих рівнів народжуваності в кожному віці незалежно від смертності та від змін вікового складу

- О сумарний коефіцієнт народжуваності* *О коефіцієнт гіпотетичного мінімуму народжуваності*
О кумулятивний коефіцієнт народжуваності *О спеціальний коефіцієнт народжуваності*

5. Вкажіть регіон, де показники народжуваності близькі до 10-11‰, смертності 11-12‰

- О Європа* *О Азія*
О Африка *О Південна Америка*

6. Мала раса, що входить до складу монголоїдної великої раси:

- О південноєвропейська;* *О арктична;*
О ведоїдна; *О бушмено-готентотська.*

7. Світовими релігіями є:

- О католицизм, православ'я, протестантство;* *О магія, фетишизм, тотемізм, шаманізм;*
О іудаїзм, конфуціанство, синтоїзм, *О буддизм, християнство, іслам.*

8. За тривалістю прогнози **НЕ** бувають

- О короткострокові та довгострокові* *О короткострокові та середньострокові*
О середньострокові та довгострокові *О моментальні та інтервальні*

9. Загальні тенденції рівномірної зміни чисельності населення можуть описуватися

- О лінійно, в арифметичній прогресії* *О експотенціально, в геометричній прогресії*
О експотенціально, в арифметичній прогресії *О лінійно, в геометричній прогресії*

10. До переваг реєстрів населення відноситься:

- О підвищення престижу країни* *О вичерпність інформації*
О дороговизна ведення *О постійне оновлення даних*

11. Процес зростання і підвищення частки міського населення в країні, регіоні, світі

- О агломерація;* *О урбанізація;*
О рурбанізація; *О субурбанізація*

12. Форма територіальної організації життя населення на позаміській території у вигляді сукупності сіл, населених місць різних типів, призначених для постійного або тимчасового проживання.

О міське розселення	О сільське розселення
О міське населення	О сільське населення
13. Міська агломерація поліцентричного типу
О мегаполіс	О поліагломерація
О конурбація	О субурбанізація
14. До вузькоспеціалізованих політико-адміністративних центрів відноситься
О Кембридж, Оксфорд	О Ніцца, Мекка
О Суец, Гіблартар	О Канберра, Нью-Делі
15. Стаціонарні та тимчасові міграції вирізняються за
О Ступенем контрольованості	О Способом їх реалізації
О Причинами	О Часовою ознакою
16. Частина населення країни, яка здатна до трудової діяльності, тобто населення працездатного віку (від 15 до 59 років)
О економічно активне населення	О трудові ресурси
О економічно пасивне населення	О трудовий потенціал
17. Теорія народонаселення, заснована на визначенні змісту та сили дії економічного закону зростання населення належить
О А. Сміт	О Д. Медоуз
О Т. Мальтус	О С. Капіця
18. Тренд зміни чисельності населення використовується при застосуванні
О методу динамічних рядів	О рівняння демографічного балансу
О методу компонент	О методу демографічних моделей
19. Зростання споживання культури внаслідок зростання чисельності населення веде до:
О зміни образу життя	О зростання рівня захворюваності
О втрати цінностей особистостей	О розвиток засобів інформації
20. Теоретична (математична) міра інтенсивності, яка показує імовірність зміни чисельності населення в нескінченно малому інтервалі часу
О коефіцієнти	О сила демографічного процесу
О ймовірності	О моментальні показники

1.2. Дайте визначення поняттю, за кожну правильну відповідь – 0, 5 бали
 Географія населення –

Демографічний процес –

Тривалість життя –

Рурбанізація

Безробіття –

Моделювання –

II Рівень – Практичний (максимум 15 балів)

Наведіть формули та обчисліть (користуючись наведеними даними) зазначені коефіцієнти (вказуючи розмірність)

<i>Вихідні дані</i>	<i>Осіб</i>	<i>Вихідні дані</i>	<i>Осіб</i>
чисельність населення на 1 січня	21000	число померлих за рік	600
1 березня	20500	число прибулих за рік	1000
1 червня	20000	число вибулих за рік	800
1 вересня	19500	чисельність населення молодше працездатного віку	6000
1 грудня	19000	чисельність населення працездатного віку	90000
число народжених за рік	400	чисельність населення старше працездатного віку	5000

<i>Показник</i>	<i>Формула</i>	<i>Розрахунок</i>
<i>Рівняння демографічного балансу</i>		
<i>Коефіцієнт росту населення</i>		
<i>Коефіцієнт приросту населення</i>		
<i>Середнє населення різними способами, зазначаючи їх</i>		
<i>Загальний коефіцієнт смертності</i>		
<i>Загальний коефіцієнт природного приросту</i>		
<i>Нетто-міграція</i>		
<i>Коефіцієнти інтенсивності прибуття</i>		
<i>Коефіцієнт інтенсивності міграційного обороту</i>		
<i>Коефіцієнт інтенсивності міграції</i>		
<i>Коефіцієнт результативності міграції</i>		
<i>Демографічне навантаження (загальне) та демографічне навантаження «батьками»</i>		
<i>Чисельність населення на наступний рік та через n'ять років за умови збереження існуючої швидкості зміни чисельності населення протягом прогнозованого періоду</i>		
<i>Щільність населення</i>		

III Рівень – Теоретичний (максимум 12 балів)

Розкрити сутність поняття «міграція населення», визначити класифікації, види, чинники, основні напрямки, охарактеризувати історико-географічні особливості процесу, зазначити закономірності та сучасні тенденції, проблеми та перспективи в Україні.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Факультет геології, географії, рекреації і туризму
Спеціальність 106 Географія
Семестр IV
Форма навчання денна/заочна
Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) бакалавр
Навчальна дисципліна **ГЕОГРАФІЯ НАСЕЛЕННЯ ТА РОЗСЕЛЕННЯ**

ПІДСУМКОВА (ЕКЗАМЕНАЦІЙНА) КОНТРОЛЬНА РОБОТА

Варіант № 2

Виконав(ла) _____

Максимальна кількість балів **40**.

Кількість отриманих балів _____

I Рівень – Репродуктивно-фактажний (максимум 10 балів)

Оберіть одну правильну відповідь; за кожену правильну відповідь – 0, 5 бали

1. Які із законів відтворення населення не відносяться до системи законів народонаселення

<i>О закони природного руху населення;</i>	<i>О закони просторового руху населення;</i>
<i>О закони економічного руху населення.</i>	<i>О закони соціального руху населення.</i>
2. Історичний тип відтворення населення, коли зміна генерацій вже перебуває під соціальним контролем, але дії останнього істотно обмежені

<i>О архетип</i>	<i>О раціональний</i>
<i>О примітивний</i>	<i>О ірраціональний</i>
3. Теорія демографічного переходу була запропонована

<i>О Френком У. Ноутсеном, 1945 р.</i>	<i>О Р. Лестегом, Д. Ван де Каа, 1986 р.</i>
<i>О Уорреном С. Томпсоном, 1929 р.</i>	<i>О А. Ландрі, Ж. Буржуа-Піша, 1563 р.</i>
4. Причини смертності поділяють на дві групи:

<i>О головні та похідні;</i>	<i>О ендегенні та екзогенні;</i>
<i>О основні та другорядні</i>	<i>О природні та економічні.</i>
5. Вкажіть регіон, де показники народжуваності близькі до 18-19‰, смертності 6-7‰

<i>О Європа</i>	<i>О Азія</i>
<i>О Африка</i>	<i>О Південна Америка</i>
6. Розрізняють такі форми шлюбних союзів:

<i>О моногамні та полігамні;</i>	<i>О прості та складні;</i>
<i>О повні та неповні;</i>	<i>О складні та нуклеарні.</i>
7. Рівняння демографічного балансу прямо **НЕ** залежить від

<i>О процесів демографічного руху</i>	<i>О процесів соціального руху</i>
<i>О процесів міграційного руху</i>	<i>О процесів зміни чисельності населення</i>
8. За своєю сутністю прогнози бувають

<i>О Прогнози-застереження</i>	<i>О Прогнози-регламентування</i>
<i>О Прогнози-залякування</i>	<i>О Прогнози-планування</i>
9. Демографічні показники за періодом виміру бувають

<i>О реальні та нереальні</i>	<i>О абсолютні та відносні</i>
<i>О моментальні та інтервальні</i>	<i>О фактичні та розрахункові</i>
10. До переваг перепису населення відноситься:

<i>О підвищення престижу країни</i>	<i>О дороговизна проведення</i>
<i>О точність відомостей</i>	<i>О тривалість проведення</i>
11. Найкрупніша форма розселення, що утворилася в результаті зростання великого числа сусідніх міських агломерацій і не представляє собою суцільної міської забудови

<i>О місто-центр;</i>	<i>О конурбація;</i>
<i>О мегаполіс;</i>	<i>О урбанізоване ядро</i>
12. До основних структурних елементів міської агломерації **НЕ** відноситься

<i>О міста-центри;</i>	<i>О внутрішня зона;</i>
<i>О урбанізоване ядро;</i>	<i>О зовнішня зона.</i>
13. До характерних властивостей міського населення **НЕ** відноситься:

<i>О висока щільність мережі та розвиток міських поселень;</i>	<i>О насиченість й тісні зв'язками між поселеннями і всередині їх;</i>

- О багатofункціональність та багатонаціональність населення
14. До вузькоспеціалізованих транспортних центрів відноситься
- О Кембридж, Оксфорд
- О Суец, Гіблартар
15. Легальні та нелегальні міграції вирізняються за
- О Ступенем контрольованості
- О Причинами
16. До видів безробіття **НЕ** відноситься
- О абсолютне і відносне
- О добровільне і вимушене
17. Теорія народонаселення, заснована на взаємозв'язку швидкості зростання населення без залежності від зовнішніх умов
- О А. Сміт
- О Т. Мальтус
18. Коефіцієнту дожиття використовується при застосуванні
- О методу екстраполяції
- О методу компонент
19. Зростання матеріального споживання внаслідок зростання чисельності населення веде до:
- О зміни образу життя
- О втрати цінностей особистостей
20. Показник, значення якого відповідає нескінченно малому інтервалу часу
- О коефіцієнти
- О ймовірності
- О різноманітність вибору і висока щільність контактів.
- О Ніцца, Мекка
- О Канберра, Нью-Делі
- О Способом їх реалізації
- О Часовою ознакою
- О структурне і циклічне
- О легальне і формальне
- О Д. Медоуз
- О С. Капіця
- О рівняння демографічного балансу
- О методу динамічних рядів
- О зростання рівня захворюваності
- О виснаження природних ресурсів
- О сила демографічного процесу
- О моментальні показники

1.3. Дайте визначення поняттю, за кожну правильну відповідь – 0, 5 бали
 Геодемографія –

Міграційних рух –

Коефіцієнт дожиття –

Субубанізація

Зайнятість –

Прогнозування –

II Рівень – Практичний (максимум 15 балів)

Наведіть формули та обчисліть (користуючись наведеними даними) зазначені коефіцієнти (вказуючи розмірність)

<i>Вихідні дані</i>	<i>Осіб</i>	<i>Вихідні дані</i>	<i>Осіб</i>
чисельність населення на 1 січня	31000	число померлих за рік	300
1 березня	30500	число прибулих за рік	600
1 червня	30000	число вибулих за рік	900
1 вересня	39500	чисельність населення молодше працездатного віку	9000
1 грудня	39000	чисельність населення працездатного віку	14000
число народжених за рік	450	чисельність населення старше працездатного віку	7000

<i>Показник</i>	<i>Формула</i>	<i>Розрахунок</i>
<i>Рівняння демографічного балансу</i>		
<i>Коефіцієнт росту населення</i>		
<i>Коефіцієнт приросту населення</i>		
<i>Середнє населення різними способами, зазначаючи їх</i>		
<i>Загальний коефіцієнт народжуваності</i>		
<i>Загальний коефіцієнт природного приросту</i>		
<i>Брутто-міграція</i>		
<i>Коефіцієнти інтенсивності вибуття</i>		
<i>Коефіцієнт інтенсивності міграційного обороту</i>		
<i>Коефіцієнт інтенсивності міграції</i>		
<i>Коефіцієнт результативності міграції</i>		
<i>Демографічне навантаження (загальне) та демографічне навантаження «дітьми»</i>		
<i>Чисельність населення на наступний рік та через n'ять років за умови збереження існуючої швидкості зміни чисельності населення протягом прогнозованого періоду</i>		
<i>Щільність населення</i>		

III Рівень – Теоретичний (максимум 12 балів)

Розкрити сутність поняття «народжуваність населення», визначити структуру чинників впливу на даний показник, охарактеризувати географічні закономірності диференціації показника в світі.